TALLINNA SAKSA GÜMNAASIUMI GÜMNAASIUMIOSA ÕPPEKAVA

ÜLDOSA

Kooskõlastatud:
õppenõukogus 30.08.2026
hoolekogus 27.08.2026

Tallinn 2026

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED JA ÜLESEHITUS 3

2. GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA ALUSEKS OLEVAD VÄÄRTUSED JA KOOLI ERIPÄRA 5

3. GÜMNAASIUMI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID 8

4. ÕPPEKORRALDUS, ÕPILASE ÕPPEKOORMUSE KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED, KOHUSTUSLIKE KURSUSTE JA KOOLI PAKUTAVATE VALIKKURSUSTE NING VALIKÕPPEAINETE KIRJELDUSED 10

5. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPE KORRALDUS 14

6. ÕPILASUURIMUSE VÕI PRAKTILISE TÖÖ KORRALDUS 15

7. ERINEVATE ÕPPEKEELTE KASUTAMINE 16

8. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISE JA ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED 16

9. ÕPPEAINETE- JA AINEVALDKONDADE VAHELISE LÕIMINGU PÕHIMÕTTED NING ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED 20

10. HINDAMISE KORRALDUS 25

11. GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORRALDUS 36

12. ÕPILASTE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE NING KARJÄÄRIÕPPE, SH KARJÄÄRIINFO JA -NÕUSTAMISE KORRALDAMINE 37

13. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED 39

14. GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD 40

1. ÜLDSÄTTED JA ÜLESEHITUS

1.1. Tallinna Saksa Gümnaasiumi (edaspidi TSG) gümnaasiumi osa õppekava (edaspidi gümnaasiumi õppekava) kehtestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17, gümnaasiumi riikliku õppekava § 19 alusel.

1.2. Gümnaasiumi õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmisel.

1.3. Gümnaasiumiharidus toetab võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevate haridusvajaduste arvestamist. Gümnaasium loob igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks õpilase eelistusi arvestades, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlbelise küpsuse saavutamiseks.

1.4. Gümnaasiumiharidus on jätkuks põhiharidusele uue põlvkonna sotsialiseerumisel, mis rajaneb eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühisväärtustel ning maailma kultuuri ja teaduse saavutustel. Gümnaasiumihariduse omandanud vaimselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt, kõlbeliselt ja füüsiliselt küpsed inimesed tagavad Eesti ühiskonna sotsiaalse, kultuurilise, majandusliku ja ökoloogilise arengu jätkusuutlikkuse.

1.5. TSG gümnaasiumi õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse ainevaldkondade kavad, ainevaldkondlike valikkursuste kavad, ainevaldkondadeüleste valikkursuste kavad ning õppekava läbivate teemade kavad.

1.6. Gümnaasiumi õppekava on väljundipõhine õppekava, mille kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused. Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärke teadvustava ja saavutada oskava isiksuse arendamine erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja

rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.

1.7. Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:

- ennastjuhtiva õppija kujunemisele ja koostööoskuste arendamisele;
- õpilase iseseisvumisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
- kultuurilise teadlikkuse, avatuse ja empaatiavõime kujundamisele;
- adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
- edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
- kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.

1.8. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise üldine eesmärk on kujundada õpilastes eakohane valdkonnapädevus.

1.9. Õpetajal on professionaalne vabadus õppetegevuse korraldamiseks ja teemade käsitlemisel kooli eripära ja õpilaste vajadusi arvestades. Õpetajal on õigus teha valikuid õppesisus arvestusega, et taotletavad õpitulemused oleksid saavutatud ning üldpädevused ja valdkonnapädevused kujundatud, lähtudes õpilaste varasematest teadmistest ja oskustest.

1.10. Gümnaasiumi õppekava seob õpet koolivälise eluga, ainekäsitlus on õpilasele eakohane, elulähedane ja tähenduslik.

1.11. Gümnaasiumi õppekavaga on võimalik tutvuda kooli veebilehel.

2. GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA ALUSEKS OLEVAD VÄÄRTUSED JA KOOLI ERIPÄRA

2.1. TSG väärtustab järjepidevat ja eesmärgistatud vaimset, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning toetab ennastjuhtiva õppija kujunemist. Meie koolist sirguvad isiksused, kes suudavad oma elu ise juhtida ning loome igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks.

2.2. TSG missiooniks on olla õppijakeskne ja toetava õpikeskkonnaga rahvusvaheline haridusasutus. Mõistame selle all, et Tallinna Saksa Gümnaasiumi töötajate ülesanne on

- luua tingimused ja toetada iga õpilase arengut lähtuvalt tema võimetest, sõltumata tema ealistest iseärasustest, sotsiaalsest taustast, füsioloogilistest eeldustest ja tervislikust seisundist;
- tagada õpilastele ainulaadne võimalus omandada põhi- ja keskharidust ainulaadse haridusmudeli alusel saksa profiilikoolis (Deutsche Profilschule).

2.3. TSG visiooniks on olla ennastjuhtiva õppija kujunemist ja arengut toetav kool. Koostöös lapsevanemate, õpetajate, tugispetsialistide, juhendajate ja haridusvaldkonna juhtidega loome vaimselt ja füüsiliselt turvalise ning liikumist soodustava õpikeskkonna ja toetame õppijat õpiprotsessis, mis võimaldab võtta vastutuse oma mitmekülgse arengu eest ja kujundada teadlikult oma õpiteed, et omandada teadmised, oskused ja hoiakud, mis aitavad elus toime tulla ja eesmärke ellu viia.

2.4. Meie peaeesmärk on olla kool, mis loob võimalused mitmekülgse ja konkurentsivõimelise hariduse omandamiseks. Lähtuvalt sellest on kooli **põhiväärtusteks:**

- **hoolimine** - Oleme hooliv koolipere. Väärtustame häid suhteid ja panustame hea koolikliima loomisesse. Märkame, tunnustame ja toetame üksteist.

- **kompetentsus** - Oleme õppiv haridusasutus ja väärtustame professionaalset arengut. Oleme avatud haridusuuendustele ning toetume igapäevatöös teadus- ja tõenduspõhistele tegevustele. Otsuste tegemisel ja õpilaste toetamisel kasutame andmeanalüütikat. Oskame tagasisidet anda ja vastu võtta.
- **rahvusvahelisus** - oleme avatud, hindame kultuurilist mitmekesisust läbi ühtekuuluvustunde ja traditsioonide, mis rajanevad mitmekesiste kultuuride ning Euroopa ja maailma ühisväärtustel.
- **koostöö** - Oleme usaldusväärsed, õiglased ja koostööle avatud partnerid. Kaasame kooli arengusse kogukonda ja huvigruppe. Õpime teistelt ning jagame oma parimaid praktikaid Eestis ja rahvusvaheliselt.
- **jätkusuutlikkus** - Meie õppijatel on innustav ja toetav õpikeskkond. Väärtustame nii füüsilist kui ka vaimset tervist ja turvalisust. Peame oluliseks keskkonnateadlikku käitumist ja jätkusuutlikku arengut.

2.5. TSG eripäraks on rahvusvahelisus ja saksakeelne osakond.

2.6. Eestikeelse õppega klasside eripäraks on suund rahvusvahelisele, mis hõlmab

2.6.1. kultuuride, keelte, traditsioonide mitmekesisuse mõistmist, nende tähtsust inimeste väärtushoiakute kujunemisel;

2.6.2. suulise ja kirjaliku keele- ja väljendusoskuse igakülgne arendamist nii emakeeles kui teistes keeltes eneseväljendamiseks ning suhtlemiseks;

2.6.3. ideede, kogemuste ja ressursside jagamist, silmaringi avardamist globaliseeruvas maailmas;

2.6.4. julgustamist mõista sotsiaalseid ja kultuurilisi nähtusi, õpilaste analüütiliste oskuste arendamist;

2.6.5. valmisolekut kultuurideüleseks sallivuseks ja koostööks, väärtustades seda läbi oma ajaloolise ja kultuurilise identiteedi;

2.7. Mitmekeelne suhtlemisoskus võimaldab kandideerida globaalsel tööturul.

2.8. Saksakeelse osakonna eripära

2.8.1. Õpilasi valmistatakse ette Saksa üldise kõrgkooliküpsuse eksamiks ja eesti riigieksamiteks;

2.8.2. Õppetöö toimub saksa keeles saksa õppeplaanide järgi Saksamaalt pärit õpetajate juhendamisel järgmistes ainetes: saksa keel, matemaatika, bioloogia, füüsika, ajalugu;

2.8.3. Lõpetamisel saavad õpilased kaks lõputunnistust: Saksa üldise kõrgkooliküpsuse tunnistuse, mis annab õiguse edasisteks õpinguteks Saksamaa kõrgkoolides, ning eesti lõputunnistuse;

2.8.4. Lõpueksamid toimuvad Eesti Vabariigi ja Saksa Liitvabariigi poolt välja töötatud eksamikorralduse põhjal. Saksa abituuriumi eksamiained saksa keel ja matemaatika kehtivad eesti riigieksamina, emakeele riigieksam kehtib saksa lõpueksamina;

2.8.5. Klassijuhatajateks on nii eesti kui saksa õpetaja.

2.9. TSG-s on võimalik saavutada võõrkeelteoskus järgnevatel tasemetel:

- C1/C2 tasemel - saksa keel, inglise keel;
- B1/B2 tasemel - saksa keel, inglise keel;
- A2 tasemel – saksa keel, vene keel, hispaania keel, rootsi keel, prantsuse keel.

2.10. TSG-s on võimalik õppida kõigil õpilastel, kes on põhikoolis esimese keelena õppinud inglise või saksa keelt.

3. GÜMNAASIUMI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

3.1. Gümnaasiumil on nii hariv kui ka kasvatav eesmärk. Gümnaasiumi ülesanne on noore ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülgse sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärke teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades.

3.2. TSG-s on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus, et õpilased väärtustaksid elukestvat õpet ning leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. Püüame luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või kutseõppeasutuses.

3.3. TSG gümnaasiumi lõpetades õpilane:

3.3.1. väärtustab järjepidevat ja eesmärgistatud tööd ja elukestvat õppimist, sest mõtestatud ning enda tahtest lähtuv tegevus annab elule lisaväärtuse, rikastab seda ning võimaldab kogeda motiveerivat eduelamust;

3.3.2. käitub eetiliselt, järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid;

3.3.3. räägib erinevaid võõrkeeli, nende hulgas saksa keelt;

3.3.4. vastutab oma valikute, otsustuste ja endale võetud kohustuste eest, austab teiste inimeste ja iseenda vabadust, on suveräänne isiksus;

3.3.5. aitab teadlikult kaasa eesti rahvuse, keele, kultuuri ja Eesti riigi säilimisele ja arengule, mõistab eesti kultuuri Euroopa ja teiste rahvaste kultuuri kontekstis; mõistab, väärtustab ja austab oma ja teiste rahvaste kultuuritraditsioone;

3.3.6. omab väljakujunenud loodusteaduslikku maailmapilti ning mõistab nüüdisaegse loodusteaduse olemust, teadvustab globaalprobleeme, võtab kaasvastutuse nende lahendamise eest, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid;

3.3.7. kasutab nüüdisaegset tehnoloogiat eesmärgipäraselt ja vastutustundega, hindab tehnoloogiliste rakenduste mõju igapäevaelule, omab kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud küsimustes;

3.3.8. hindab kunsti, oskab oma loomingus käsitseda töövahendeid ning kasutada tehnikaid ja materjale.

3.4. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

4. ÕPPEKORRALDUS, ÕPILASE ÕPPEKOORMUSE KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED, KOHUSTUSLIKE KURSUSTE JA KOOLI PAKUTAVATE VALIKKURSUSTE NING VALIKÕPPEAINETE KIRJELDUSED

4.1. TSG gümnaasiumi õpilase õppekoormuse moodustavad valdkonnakavades kirjeldatud kohustuslikud kursused ja kooli õppekavaga pakutavad valikkursused.

4.2. TSG õppekavas on kohustuslikud kursused ja kooli poolt välja pakutud valikkursused, mille eesmärk on üldhariv või huvialasid toetav.

4.3. TSG-s on kasutusel kursuseõpe, arvestusega, et 1 kursus kestab 35 õppetundi.

4.4. Õpilase õppekoormus gümnaasiumis on 96 kursust. Õppekoormust võib suurendada kooli õppekavas kehtestatud korras, võttes arvesse õpilase soove ja arenguvajadusi.

4.5. Valikainete loendi koostamisel on järgitud põhimõtet, et valikained toetaks õpilaste mitmekülgsete huvide arendamist ning oleks seotud kooli väärtustega.

4.6. Valikkursuste õpe korraldatakse vähemalt 12 soovija olemasolul.

4.7. Valikkursuse võib valida ja sooritada ka Edumuse, TLÜ, TalTECH ja Tartu ülikooli pakutavate kursuste hulgast, esitades kursuse lõppedes koolile tunnistuse kursuse lõpetamise kohta.

4.8. Kohustuslikud ja valikkursused gümnaasiumis:

Gümnaasium	**10. kl**			**11. kl**			**12. kl**		
Õppeaine/ klass	**A**	**B**	**C**	**A**	**B**	**C**	**A**	**B**	**C**
eesti keel	2	2	2	2	2	2	3	3	3
kirjandus	2	2	2	2	2	2	2	2	2
saksa keel	1	5	3	1	4	4	1	5	3
saksa keel	4*			4*			4*		
inglise keel	3	3	5	2	4	4	3	3	5
c-võõrkeel	2	2	2	2	2	2	2	2	2
matemaatika (lai)	4*	5	5	4*	5	5	5*	5	5
matemaatika (kitsas)		5	5		4	4		4	4
bioloogia	2*	2	2	3*	2	2	3*		
geograafia	1	1	1	1	1	1		2	2
keemia	1	1	1	1	1	1	1	1	1
füüsika	2*	2	2	3*	2	2	3*	1	1
ajalugu	1	2	2	1	2	2	1	2	2
ajalugu (SO)	2*			3*			3*		
inimeseõpetus	1	1	1						
ühiskonnaõpetus							2	2	2

muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kunstiõpetus	1	1	1	1	1	1			
Ettevõtlusõpe/ majandusõpe		1	1		1	1			
kehaline kasvatus	2	2	2	2	2	2	1	1	1
uurimistöö alused				1	1	1			
riigikaitse	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	1
karjääriõpetus					1	1			
valikained	1	1	1	VT	1	1	VT	1	1

(*) - ainet õpetatakse saksa keeles

4.9. Õppetulemuste omandamist kontrollivate kirjalike arvestuslike tööde aeg kavandatakse kooskõlastatult õpilastega ja märgitakse eKoolis kontrolltööde tabelisse vähemalt 5 tööpäeva jooksul enne töö toimumist. Õpetajal, kes esimesena fikseeris töö oma aines, on õigus selle läbiviimiseks. Kontrolltöid võib õppepäevas olla üks, kui aineõpetaja ja õpilased ei lepi kokku teisiti.

4.10. Kohustuslike kursuste ja valikkursuste valimise põhimõtted

4.10.1. Võõrkeele valikõppeained valib õpilane 10. klassi astumisel.

4.10.2. Kõik TSG õpilased õpivad inglise ja saksa keelt.

4.10.3. 10. klassis õpivad kõik TSG õpilased laia matemaatikat.

4.10.4. 10. klassi lõpus tuleb õpilastel valida lai või kitsas matemaatika õppekava.

4.11. TSG võib ajutiselt välismaa õppeasutuses sama taseme haridust omandavale õpilasele võimaldada eksternõpet, tuginedes „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ vastavale määrusele ning kooli ja kodu vahelisele kokkuleppele. Eksternõppele arvatud õpilase

puhul arvestab TSG välismaa sama taseme õpitulemusi, kui need ühtivad kooli õppekavaga. Kursused, mida koolil ei ole võimalik arvestada, kuid mis kuuluvad kohustuslike kursuste hulka, tuleb õpilasel läbida individuaalse õppekava alusel poole aasta jooksul peale tagasipöördumist, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

4.12. TSG võib arvestada ajutiselt välisriigis sama taseme haridust omandanud ja kooli tagasipöörduva õpilase puhul välisriigi õpitulemusi, kui need ühtivad kooli õppekavaga. Kursused, mida koolil ei ole võimalik arvestada, kuid mis kuuluvad kohustuslike kursuste hulka, tuleb õpilasel läbida individuaalse õppekava alusel poole aasta jooksul peale tagasipöördumist, kui ei ole kokkulepitud teisiti.

5. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPE KORRALDUS

5.1. TSG võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks arvestada kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga tema varasemat õpikogemust ning teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

5.2. Kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.

5.3. Tervislikel põhjustel koduõppel olevale õpilasele koostatakse individuaalne õppekava ning tema õppekoormust võib vähendada kuni kaheksa kursuse võrra iga arvestusliku koduõppel viibitud õppeaasta kohta.

5.4. Gümnaasiumisse õppima asunud õpilastele, kes on lõpetanud põhikooli vene või muu õppekeelega koolis või klassis, korraldatakse eesti keele õpe teise keelena vastavalt nende keeleoskustasemele.

5.5. Õpilased, kes esindavad kooli olümpiaadi linnavoorus või riigivoorus, on olümpiaadile eelneval õppepäeval õppetööst vabastatud ja ei pea sooritama kirjalikku tööd, mis toimub olümpiaadi päeval. Antud õppepäev arvestatakse õpilasel koolipäevana ja tehakse vastav sissekanne elektroonsesse õppesüsteemi.

6. ÕPILASUURIMUSE VÕI PRAKTILISE TÖÖ KORRALDUS

6.1. Õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamise tähtajad, läbiviimise tingimused, nõuded ja kord avaldatakse kooli koduleheküljel rubriigis „Uurimistööd" ja TSG Moodle'is.

6.2. Kõik õpilased läbivad 11. klassis uurimuse või praktilise töö kursuse „Uurimistöö alused".

6.3. Oktoobri teisel nädalal kooskõlastavad 11. klassi õpilased uurimistöö või praktilise töö teema juhendajaga.

6.4. Novembri teisel nädalal toimub 11. klassi õpilastele uurimistööde või praktiliste tööde kollokvium.

6.5. Veebruari kolmandal nädalal esitab 11. klassi õpilane oma uurimistöö või praktilise töö juhendajale.

6.6. Märtsi esimesel nädalal esitab 11. klassi õpilane oma uurimistöö, millel on juhendaja kooskõlastus, kursuse „Uurimistöö alused" juhendajale.

6.7. Õpilasuurimuse või praktilise töö kaitsmine toimub komisjonides aprillis.

6.8. Õpilasuurimuse või praktilise töö korraldusega tegelevad juhendaja, uurimistöö õpetaja ja kooli arendusjuht.

7. ERINEVATE ÕPPEKEELTE KASUTAMINE

7.1. Saksakeelse osakonna klassides toimub õppetöö eesti ja saksa keeles.

7.2. Saksakeelses osakonnas on õppekavaga tagatud eesti kirjanduse, eesti ajaloo, ühiskonnaõpetuse, keemia, geograafia, kunsti, muusika, liikumisõpetuse, riigikaitse ja valikainete õpetamine eesti keeles, seejuures võõrkeeleõpe arvestatakse muus keeles korraldatava õppe osaks.

7.3. Saksa keeles õpetatakse saksakeelses osakonnas ajalugu, bioloogiat, füüsikat, matemaatikat, saksa keelt. Õpetajateks on üldjuhul Saksamaa Liitvabariigi õpetajad.

7.4. Eesti õppekeelega klassis toimub õppetöö eesti keeles.

8. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISE JA ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED

8.1. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused. Üldpädevused kujunevad õppeainetes taotletavate õpitulemuste kaudu, aga ka läbivate teemade käsitlemise kaudu ainetundides, tunni- ja koolivälises tegevuses.

8.2. Üldpädevuste kujunemist toetavad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli, kodu ja kogukonna koostöös.

8.3. TSG gümnaasiumi õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida.

8.4. Gümnaasiumi õpiväljund on järgmiste üldpädevuste kujundamine:

- kultuuri- ja väärtuspädevus - suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja

teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;

- sotsiaalne ja kodanikupädevus - suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogi võimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis; järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri;
- enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ning hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult
- õpipädevus - suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma

teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi;

- suhtluspädevus - suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel (B1-B2) vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus - suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõenduspõhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelse lt;
- ettevõtlikkuspädevus - suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärke, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid, rakendada finantskirjaoskust;
- digipädevus - suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata

selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemi lahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

8.5. Lähedase eesmärgi ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonnad on järgmised:

- keel ja kirjandus;
- kehaline kasvatus;
- kunstiained;
- loodusained;
- matemaatika;
- sotsiaalsed;
- võõrkeeled.
- valikained

8.6. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonna pädevuse kujundamine. Valdkonnapädevuste kujunemist ning gümnaasiumi lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamist toetavad ainekavades esitatud õpitulemused, lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus.

8.7. Ainevaldkonna pädevused on kirjeldatud ainevaldkonnakavas.

9. ÕPPEAINETE- JA AINEVALDKONDADE VAHELISE LÕIMINGU PÕHIMÕTTED NING ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

9.1. Õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonna pädevuse kujundamine.

9.2. Valdkonnapädevuste kujunemist ning õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamist toetavad ainekavades esitatud õpitulemused, lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega, iseseisva õppimise päevad ning tunni- ja kooliväline tegevus.

9.3. Gümnaasiumi riiklikus õppekavas käsitatakse õppimist õpilase aktiivse ja sihipärase tegevusena, mis on suunatud tajutava informatsiooni mõtestamisele ja tõlgendamisele vastastikuses toimes teiste õpilaste, õpetajate, vanemate ja üldisema elukeskkonnaga, toetudes juba olemasolevatele teadmise struktuuridele.

9.4. Õppimises on kesksel kohal õpilaste aktiivne teadmiste konstrueerimise protsess. Selleks tuleb gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevusega luua õppekeskkond, mis soodustab iseseisvat õppimist, sealhulgas vajalike õppimisoskuste kujunemist. Õppe- ja kasvatustegevuses tuleb õpilastel lasta seada oma sihid, õppida töötama nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt ning anda õpilastele võimalus leida erinevaid meetodeid katsetades neile sobivaim õpistiil.

9.5. Õppekeskkond

9.5.1. Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad.

9.5.2. Gümnaasium korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist.

9.5.3. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja ennastjuhtivaks õppijaks,

kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

9.5.4. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu;
- hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- ennetatakse õpilaste vahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale arvamusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkus, tolerantsusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest
- kooli astumisel sõlmitakse õpilase ja kooli vahel hea tahte kokkulepe.

9.5.5. Füüsilist keskkonda kujundades jälgib gümnaasium, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- õppes on võimalik kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu;
- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse eakohast ning vajadusel individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

9.5.6. Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas koolis, katuseaias, looduses, mäluasutustes, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

9.6. Õppekava läbivad teemad

9.6.1. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

9.6.2. Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;

- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aine õppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi, ülekoolilisi jaa koolidevahelisi projekte.
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas õpilasuurimuses või praktilises töös.
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

9.6.3. Kohustuslikud läbivad teemad on:

- elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;
- keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonna liikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- kultuuriline identiteet läbi rahvusvahelisuse – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikkus inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on

ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elu praktikate eripärast ning kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

- teabekeskkond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, austab intellektuaalset omandit, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;
- tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;
- väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;

10. HINDAMISE KORRALDUS

10.1. Hindamise alused

10.1.1. Õpilase teadmiste ja oskuste hindamise aluseks on Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (RT I, 11.03.2023, 76) ja Gümnaasiumi riiklik õppekava (RT I, 08.03.2023, 6). Õpilasel on õigus saada aineõpetajalt teavet oma hinnete kohta.

10.1.2. Kooli õppekavas tuuakse ära eelkõige need hindamist puudutavad kokkulepped, mis täpsustavad või täiendavad riiklikke nõudeid.

10.1.3. Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse hindeid viiepallisüsteemis, millele lisanduvad plussid ja miinused (erisus saksa osakonna saksa keeles õpetatavate õppeainete hindamine vt punkt 10.8).

10.2. Tallinna Saksa Gümnaasiumis on kasutusel elektrooniline õppeinfosüsteem, mille kaudu saavad nii õpilased kui lapsevanemad teavet õppeprotsessi ja hindamise kohta.

10.3. Hindamine TSG-s on eesmärgipärane, st hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid on õpetaja poolt valitud nii, et nende abil saab konkreetsete õpiväljundite omandatust ja omandatuse taset hinnata.

10.4. Kursusehinne kujuneb vastavalt kooli ja riiklikus õppekavas sätestatud hindamispõhimõtetele ning lähtudes üksnes õpilase õpitulemustest ja õppekava õpiväljunditest. Õpetaja määrab kursusehinde arvutamise põhimõtted (sh hinnete kaalud ja tüübid) enne kursuse algust ning teeb need kirjalikult kättesaadavaks elektroonilises õppeinfosüsteemis. Hindamise aluseks ei ole õpilase käitumine ega muud õpitulemustega mitteseotud tegurid.

10.5. Hindamise eesmärk

10.5.1. Õppijale:

- õppija tervikliku arengu toetamine;
- õppija iseseisvumine, oma maailmapildi kujunemine ja valmisolek elus toime tulla;
- arengu kohta tagasiside saamine;
- sihikindla enesejuhitud õppimise innustamine ja suunamine;
- iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamine;
- õppija enesehinnangu kujunemine ja arengutee valik;
- suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;

10.5.2. Lapsevanemale/hooldajale:

- lapsevanema/hooldaja kaasamine õpilase arengu toetamisse;
- saada vajadusel juhiseid õpilase aitamiseks.

10.5.3. Õpetajale ja koolile:

- õpetaja tegevuse suunamine erinevate õppemeetodite valikul ning õppetöö ja õpikeskkonna kujundamisel;
- õpetaja tegevuse suunamine õppija individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

10.6. Hindamisest teavitamine

10.6.1. Kooli õppekavas sätestatud õpilaste hindamise põhimõtted ja kord on kättesaadavad lapsevanemale, eestkostjale või hooldajale, õpilasele ja õpetajale ning on avalikustatud kooli kodulehel.

10.6.2. Aineõpetaja tutvustab õpilastele kursuse või poolaasta alguses peamiseid käsitletavaid teemasid, oma hindamise põhimõtteid ja seda, kuidas kujuneb

kokkuvõttev hinne, ning teeb vastavasisulise sissekande elektroonilisse õppeinfosüsteemi kursuse või poolaasta esimese tunnikirjelduse juurde.

10.6.3. Õpilase hinded teatatakse õpilasele ja alaealise õpilase lapsevanemale e-päeviku kaudu.

10.6.4. Protsessi Hinded ja hinnangud (ühe tunni materjali peale tehtud tunnikontroll, arvestuslik iseseisev tunnitöö jne) kannab õpetaja e-õppeinfosüsteemi 5 tööpäeva jooksul peale töö esitamist.

10.6.5. Suuremahuliste tööde hinded ja hinnangud (kontrolltööd, arvestuslikud projektid, proovieksami hinded, kirjandid jne) kannab õpetaja e-õppeinfosüsteemi 10 tööpäeva jooksul peale töö esitamist.

10.6.6. Nõuded õpilase käitumisele esitatakse gümnaasiumi kodukorras.

10.7. Teadmiste ja oskuste hindamine

10.7.1. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeaine õpitulemuste saavutamise, üldpädevuste arengu, gümnaasiumi lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ning läbivate teemade õppe kohta.

10.7.2. Õpilase aine alaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Aine Alaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppetöö käigus kui ka õppeteema lõppedes.

10.7.3. Liikumisõpetuses ja kunstiainetes (kunst, muusika) hinnatakse õpilase teadmisi, oskusi ja loomingulist väljendust vastavalt õppekava õpiväljunditele. Lisaks arvestatakse õpilase järjepidevat tööprotsessis osalemist juhul, kui see on otseselt seotud õpitulemuste saavutamisega.

10.7.4. Poolaasta- või kursusehinne ja kooliastmehinne ei pea olema varasemate hinnete aritmeetiline keskmine, vaid õpetaja võib arvestada ka õpilase individuaalset arengut ja panust õppetöösse.

10.7.5. Kasutatav hindamissüsteem:

- Viiepalliskaalal hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, hinnatakse tööd järgnevalt:

Väga hea	5	90–100%	Saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid.
Hea	4	75–89%	Saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele.
Rahuldav	3	50–74%	Saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus.
Nõrk	2	20–49%	Õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus.
Puudulik	1	0–19%	Saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub. Hinnang „puudulik” antakse ka siis, kui töö on sooritamata, töö sooritamisel on kasutanud ebaausaid võtteid, töö ei vasta juhendile.

- Lubatud on kasutada õpilase motiveerimiseks viiepallisüsteemis hindamisel märki + ja – (v.a kokkuvõtval hindamisel) ehk 5+ (98–100%), 5 (93–97%), 5– (90–92%), 4+ (87–89%), 4 (78–86%), 4– (75–77%), 3+ (72–74%), 3 (53–71%), 3– (50–52%).
- Suuremahulistes töödes hinnete „rahuldav", „nõrk", „puudulik" korral annab õpetaja individuaalset kirjalikku tagasisidet puudulike õpitulemuste kohta, pakub vajadusel välja konsultatsiooniaja puudujääkide kõrvaldamiseks.
- Kiire tagasiside andmiseks teadmiste ja oskuste kohta kasutatakse elektroonilises õppeinfosüsteemis järgnevat märgisüsteemi. Õpetaja lisab alati märgile kommentaari.

  ! – "oskused, teadmised üllatasid positiivselt"

  T – "tagasiside oskuste, teadmiste kohta"

  ? – "probleemid ainealaste teadmiste omandamisel, tagasiminek. Mis on juhtunud?"
- Tervisest tingitud erivajadustega õpilaste hindamisel arvestatakse nende osavõttu liikumisõpetuse, kunstiainete (kunst, muusika), aine alaseid teadmisi ning õpetaja antud lisaülesannete täitmist (referaatide koostamine, abistamine tegevuste läbiviimisel tunnis, ainealastel üritustel jne). Vastav märge lisatakse elektroonilisse õppeinfosüsteemi.
- Tervisest tingitud erivajadusega õpilaste hindamisel võib erandkorras rakendada IÕK alusel arvestuslikku hindamist „A" (arvestatud) üks kord õppeaasta jooksul.
- Õpilane, kes tervislikel põhjustel ei saa osaleda liikumisõpetuse tunni füüsilistes tegevustes või spordipäeval, on kohustatud viibima tunnis ja täitma õpetaja antud asendusülesandeid.

10.8. Hindamissüsteem saksa õppekeelega klassides

Väga hea	1+s	100–95%	Teadmised vastavad nõuetele eriliselt hästi.
	1s	94–90%	
	1-s	89–85%	
Hea	2+s	84–80%	Teadmised vastavad täielikult nõuetele.
	2s	79–75%	
	2-s	74–70%	
Rahuldav	3+s	69–65%	Teadmised vastavad üldiselt nõuetele.
	3s	64–60%	
	3-s	59–55%	
Piisav	4+s	54–50%	Teadmistes esineb puudujääke, kuid need vastavad üldiselt nõuetele.
	4s	49–45%	
	4-s	44–40%	
Puudulik	5+s	39–34%	Teadmised ei vasta nõuetele, kuid on näha, et vajalikud põhiteadmised on olemas ja lünki on võimalik lühema aja jooksul kõrvaldada.
	5s	33–27%	
	5-s	26–20%	

Nõrk	6s	19–0%	Teadmised ei vasta nõuetele ja isegi põhiteadmised on nii lünklikud, et puudusi ei ole võimalik lühema aja jooksul kõrvaldada.

10.8.1. TSG saksakeelses osakonnas hinnatakse õppeaineid ajalugu, bioloogia, füüsika, matemaatika ja saksa keel poolaastati. Teiste õppeainete puhul kursuse lõpus. TSG saksakeelse osakonna saksa keeles õpitavate kursuste hindamine elektroonilises õppesüsteemis:

- jooksev hindamine – saksa süsteemis;
- kursusehinne – saksa süsteemis;
- kooliastmehinne (12. klassi lõpus) – eesti süsteemis;
- õpilasraamatus – eesti süsteemis.

10.8.2. TSG saksakeelse osakonna eesti keeles õpitavate kursuste hindamine elektroonilises õppesüsteemis:

- jooksev hindamine – eesti süsteemis;
- kursusehinne – eesti süsteemis;
- kooliastmehinne (12. klassi lõpus) – eesti süsteemis;
- õpilasraamatus – eesti süsteemis.

10.9. Valikkursuse hindamisel võib kokkuleppel õppejuhiga kasutada hinnangut „A“ („arvestatud“).

10.10. Hinnete parandamise kord

10.10.1. Üldjuhul puuduliku või nõrga hinde korral suulisi vastuseid, koduseid töid, ühe tunni ülesandeid ja tunnikontrolle järele ei tehta.

10.10.2. Õpilane on kohustatud sooritama tegemata kontrolltöö või sellega võrdväärse hindelise töö üldjuhul 10 koolipäeva nädala. Järelevastamise konkreetne aeg lepitakse kokku aineõpetajaga, arvestades, et õpilane osaleb oma tunniplaani järgselt kõigis ainetundides.

10.10.3. Sooritamata töö tähistatakse märgiga „x“. Pärast 10 koolipäeva möödumist pole õpilasel õigust ilma mõjuva põhjuseta tegemata tööd enam sooritada ning tema hinne on „nõrk“.

10.10.4. Kui õpilane tunnis kaasa ei tööta või puudub põhjuseta, siis tuleb teema iseseisvalt omandada.

10.10.5. Kui õpilane on saanud suuremahulise või sellega võrreldava töö eest hinde „puudulik“ või „nõrk“ või puudub mõjuval põhjusel, võib ta hinnet parandada, kui teatab soovist õpetajale kahe nädala jooksul. Sel juhul lepitakse kokku hilisem järeltöö aeg.

10.10.6. Järeltööle lubatakse neid õpilasi, kes töö tegemise ajal on olnud sellel päeval haige, on olnud võistlustel, konkurssidel vms. Vajalik on õpetaja eelnev teavitamine.

10.10.7. Kui õpilane on puudunud koolist põhjuseta, siis ei pea õpetaja õpilasele järeltööd võimaldama. Tegemata töö hinnatakse hindega „nõrk“.

10.10.8. Järeltööd on võimalus teha üks kord. Järeltööd ja parandamistööd toimuvad õpetajaga eelnevalt kokkulepitud aegadel, mis ei lange kokku õpilase teiste ainetundidega. Õpilane on kohustatud kooli naastes osalema kõigis oma tunniplaani järgselt toimuvates ainetundides, vältides ainetundides mitteviibimist järelvastamise tõttu.

10.10.9. Kui õpilane ei ilmu aineõpetajaga kokku lepitud ajal järeltööd sooritama, siis ei pea õpetaja enam uut järeltöö aega võimaldama.

10.10.10. Kui kahe nädala jooksul ei ole sooritamata töö mõjuvate põhjusteta tehtud või õpetajale pole erandolukorrast teada antud, muutub elektroonilises

õppeinfosüsteemis märge „x“ hindeks „puudulik“ või „nõrk“ ja seda ei saa enam parandada.

10.10.11. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine, mahakirjutamine või plagiaat, hinnatakse vastavat tööd hindele „nõrk“ ning seda järele teha ei saa.

10.10.12. Õpilasel on võimalus mõjuval põhjusel kursusehinnet parandada kogu gümnaasiumi vältel. Vastava soovi esitab õpilane kirjalikult õppejuhile.

10.11. Kokkuvõtva hindamise põhimõtted ja kord

10.11.1. Gümnaasiumis hinnatakse õpilaste teadmisi kursuste kaupa. Õpilase tulemusi hinnatakse vastavas õppeaines kokkuvõtvalt kursuse- ja kooliastmehindega.

10.11.2. Kursusehinne pannakse välja kursuse jooksul saadud hinnete alusel, kusjuures:

- Kui õpilane on puudunud 30% või enam kursuse tundidest, hindab õpetaja koos õppejuhiga, kas puudumised on mõjutanud õpiväljundite saavutamist. Mõjuva põhjuse (nt spordivõistlused, õpilasvahetused, olümpiaadid, esindusüritused) korral tagatakse õpilasele võimalus õpitulemusi tõendada muude sobivate hindamisviiside kaudu. Vajadusel võib õpilane sooritada kursuse lõpus arvestusliku töö, mille tulemus arvestatakse koos kursuse käigus saadud hinnetega vastavalt eelnevalt kokkulepitud kaaludele. Mittemõjuva põhjuse korral võib õpetaja nõuda arvestusliku töö sooritamist kogu kursuse materjali kohta;
- õpilasele, kelle kursusehinne on „2“ või „5s“ („puudulik”) või „1“ või „6s“ („nõrk”) või on jäänud välja panemata, antakse võimalus vastata kogu kursuse materjal järele õppeperioodi jooksul aineõpetajaga kokkulepitud ajal. Kui väljapanemata kursusehinne jääb vastamata, loetakse antud kursuse teadmised ja oskused vastavaks hindele „1“ või „6s“ („nõrk”).
- 10., 11. ja 12. klassi lõpetamiseks on vajalik, et kõik kursused on hinnatud vähemalt hindega „3“ või „4s“ („rahuldav“).

- Gümnaasiumiastmes viiakse õpilane järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Kõik kursuse-, aasta- ja kooliastmehinded pannakse välja viiepallisüsteemis.

10.11.3. Valikained võivad olla lõputunnistusel märgitud hinnanguga A (“arvestatud”).

10.11.4. Kokkuvõttev kursusehinne pannakse vähemalt kahe hinnatava töö põhjal, arvestades tööde kaalukust vastavalt õppekavas sätestatud õpiväljunditele. Hinde kujunemisel võetakse aluseks jooksvate hinnete kaalutud keskmine, mis peegeldab õpilase teadmisi ja oskusi. Käitumine, isiklikud eelistused või muud õpitulemustega mitteseotud tegurid ei mõjuta kursusehinnet. Piiripealsel juhul eelistatakse hinnet, mis toetab õpilase arengut ja tunnustab tema pingutust.

10.11.5. TSG saksakeelses osakonnas teisendatakse kursuse- ja aastahinded viiepallisüsteemi järgmiselt:

Saksa hinne	6	5+	5	5-	4+	4	4-	3+	3	3-	2+	2	2-	1+	1	1-
Eesti hinne	1	2			3			4			5					

10.11.6. Kui õppeaine kursusehinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse kursusehinde väljapanekul antud kursuse vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“.

10.11.7. „Puudulik“ ja „nõrk“ kursusehinne kantakse elektroonilisse õppeinfosüsteemi koos aineõpetaja kommentaariga. Kommentaar kirjutatakse ka hindamata jätmise kohta.

10.12. Hinde vaidlustamine ja vaidlusküsimuste lahendamine

10.12.1. Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hinded vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.

10.12.2. Hinde vaidlustamise korral teeb kooli direktor otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast alates.

10.13. Õpilase järgmisse klassi üleviimine gümnaasiumis

10.13.1. Gümnaasiumi õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

10.13.2. Gümnaasiumis viiakse õpilane järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu, hiljemalt 31. augustil.

11. GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORRALDUS

11.1. Gümnaasiumi lõputunnistuse annab gümnaasium õpilasele:

11.1.1. kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;

11.1.2. kes on sooritanud õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele või eesti keele teise keelena, matemaatika ja võõrkeele riigieksamid;

11.1.3. kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami kogukonnapraktika näol. Kogukonnapraktika hõlmab endas 15 astronoomilist tundi (12 tundi praktikat vabakonnas ja 3 tundi praktikapäeviku täitmist) töö mittetulundusühingus ja enesereflektsiooni.

11.1.4. kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö;

11.2. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus.

12. ÕPILASTE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE NING KARJÄÄRIÕPPE, SH KARJÄÄRIINFO JA -NÕUSTAMISE KORRALDAMINE

12.1. Õpilaste nõustamise ja õpiabi osutamise eesmärgil toimuvad koolis:

- õpilaste arenguvestlused;
- ainealased konsultatsioonid;
- tugikeskuse spetsialistide nõustamised.

12.2. Õpilaste nõustamiseks töötavad koolis:

- psühholoog;
- sotsiaalpedagoog;
- HEV-koordinaator;
- eripedagoog.

12.3. Tallinna Saksa Gümnaasiumi õpilased läbivad gümnaasiumiastmes kohustusliku karjääriõpetuse kursuse. Karjääriõpetuse kursuse raames antakse karjääriinfot ning korraldatakse õpilastele koostöös Tallinna Karjäärikeskusega nõustamisi läbimõeldud valikute langetamiseks edasises haridus- ja tööelus.

12.4. Kursusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab õppimist elukestva protsessina;
- arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- arendab soovi ja oskust endale eesmärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- võtab teadlikult vastutuse oma karjäärivalikute ja -otsuste eest;

- teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääri otsuste langetamist;
- on teadlik erinevatest valdkondadest, ametitest/elukutsetest, töösuhteid reguleerivatest õigusaktidest, haridus- ja koolitusvõimalustest, tööturu üldistest suundumustest ning kohalikust majanduskeskkonnast, soorollide osatähtsuse teisenemisest muutuvas töömaailmas;
- kasutab asjakohast informatsiooni karjääri kujundamisel;
- analüüsib oma õpitulemusi ja senist töökogemust.

13. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

13.1. TSG õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega. Kursuse jooksul läbitavad teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilastele teatavaks kursuse algul.

13.2. Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid peavad olema kooskõlas kooli õppekava õpitulemustega ja Tallinna Saksa Gümnaasiumi arengukavaga.

13.3. Järgmisel õppeaastal kavandatavad projektid esitavad õppetoolide juhatajad direktorile kooli üldtööplaani lisamiseks hiljemalt jooksva aasta 25. augustiks. Kooli üldtööplaani kinnitab õppenõukogu. Õppenõukogu kinnitab kooli üldtööplaani hiljemalt 1. septembriks.

13.4. TSG noori õpetajaid toetavad nende töös kooli poolt määratud mentorid.

13.5. TSGs tööd alustaval õpetajal on võimalus osaleda alustavate õpetajate õpiringis.

14. GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

14.1. TSG gümnaasiumi õppekava ajakohastamise eesmärk on pidevalt täiustada kooli õppekava ning selle rakendamist.

14.2. TSG gümnaasiumi õppekava uuendamine ja täiendamine eeldab õpilaste, õpetajate, juhtkonna, kooli hoolekogu ja kooli lapsevanemate koostööd gümnaasiumi riikliku õppekava mõtestamisel.

14.3. TSG kaasab gümnaasiumi õppekava uuendamise kooli õpilasi, nende vanemaid ja teisi huvigruppide esindajaid. Kooli õppekava uuendamisel ja täiendamisel lähtutakse demokraatlikust printsiibist.

14.4. TSG gümnaasiumi õppekava uuendamises osalevad kõik pedagoogid õppetoolide kaudu.

14.5. TSG gümnaasiumi õppekava uuendamise ja täiendamise eest vastutab kooli direktor.

14.6. TSG gümnaasiumi õppekava uuendused ja täiendused kehtestab kooli direktor.

14.7. TSG gümnaasiumi osa tunnijaotusplaani esitab õppejuht arutamiseks õppenõukogule. Õppenõukogu teeb direktorile ettepaneku tunnijaotusplaan kehtestada.

14.8. TSG kursuste kuupäevalised ajad esitab õppejuht arutamiseks õppenõukogule. Õppenõukogu teeb ettepaneku direktorile kursuste kuupäevalised ajad kehtestada.